

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS
IŠMOKŲ VAIKAMS ĮSTATYMO NR. I-621 9(1) STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

Įstatymo projekto tikslas – išplėsti šeimų, kurios gali gauti vaiko priežiūros kompensacinę išmoką, ratą. Šiuo metu ši išmoka skiriama tik tuo atveju, jei abu vaiko tėvai (globėjai), gyvenantys kartu, dirba arba verčiasi savarankiška veikla (išskyrus asmenis, kuriems nustatytas 0–25 proc. dalyvumo lygis). Deja, bet tokiu reguliavimu neapimamos šeimos, kuriose vienas iš tėvų dirba, o kitas mokosi pagal nuolatinės formos aukštųjų studijų ar profesinio mokymo programas. Tai sukuria nelygybę, nes studijuojančios šeimos taip pat patiria realias vaiko priežiūros išlaidas, tačiau netenka paramos. Todėl įstatymo projektu siekiama šią spragą panaikinti – įtvirtinti, kad kompensacinė išmoka skiriama ir tuo atveju, jei vienas iš tėvų (globėjų) mokosi pagal nuolatinės formos studijų ar profesinio mokymo programą.

2. Įstatymų projektų iniciatoriai ir rengėjai.

Įstatymo projektą teikia Seimo narys Aušrinė Norkienė.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Pagal galiojančią redakciją, kompensacinė išmoka neskiriama, jei bent vienas iš kartu gyvenančių tėvų nedirba ir nėra savarankiškai dirbantis asmuo (išskyrus asmenis, kuriems nustatytas 0–25 proc. dalyvumo lygis).

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Įstatymo projektu siūloma papildyti 9¹ straipsnio 1 dalį nuostata, kad vaiko priežiūros kompensacinė išmoka būtų skiriama ir tuo atveju, kai vienas iš kartu gyvenančių vaiko tėvų (globėjų) dirba ar verčiasi savarankiška veikla, o kitas mokosi pagal nuolatinės formos studijų ar profesinio mokymo programą. Šiuo pakeitimu siekiama užtikrinti, kad šeimos, kuriose vienas iš tėvų studijuoja, nebūtų diskriminuojamos lyginant su šeimomis, kuriose abu tėvai dirba. Studijuojantys tėvai taip pat patiria tokias pačias vaiko priežiūros išlaidas, todėl jiems sudaromos sąlygos gauti kompensacinę išmoką turėtų būti tokios pat kaip dirbančioms šeimoms.

Įstatymo pakeitimas leis užtikrinti didesnę socialinę teisingumą, nes kompensacinė išmoka taps prieinama ir toms šeimoms, kuriose vienas iš tėvų studijuoja ar mokosi profesinėje mokykloje, o kitas dirba. Tokiu būdu paramos sistema labiau atspindės realius šeimų poreikius ir panaikins šiuo metu egzistuojančią nelygybę tarp studijuojančių ir dirbančių tėvų. Be to, pakeitimas padės jaunosioms šeimoms lengviau derinti vaikų auginimą su mokslu, skatins neprarasti galimybės tęsti studijas ar įgyti profesiją, taip stiprinant jų ilgalaikes galimybes darbo rinkoje.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Neigiamų pasekmių nenumatoma.

- 6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai**
Priimtas Įstatymo projektas neigiamos įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės.
- 7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai**
Įstatymo projekto nuostatos verslo sąlygoms neigiamos įtakos neturės.
- 8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams**
Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.
- 9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios**
Įstatymas tinkamai inkorporuojamas į teisinę sistemą. Kitų teisės aktų keisti nereikės.
- 10. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka**
Įstatymo projektas atitinka Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo ir Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimus.
- 11. Įstatymų projektų atitiktis Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos teisei.**
Įstatymo projektas neprieštarauja Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos teisei.
- 12. Įstatymų įgyvendinimui reikalingi įgyvendinamieji teisės aktai, juos priimti turintys subjektai.**
Įgyvendinamųjų aktų nereikės.
- 13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti.**
Įstatymo projekto įgyvendinimui gali prireikti papildomų valstybės biudžeto lėšų, nes išmokų gavėjų ratas išsiplės. Tačiau preliminariai vertinama, kad ši šeimų grupė yra nedidelė, todėl reikšmingo papildomo finansinio poveikio biudžetui nenumatoma.
- 14. Įstatymų projektų rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados.**
Nebuvo gauta.
- 15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas ir sritis.**
Reikšminiai Įstatymų projektų žodžiai, kurių reikia šiems projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą: „vaiko priežiūra“, „kompensacinė išmoka“, „auklės paslaugos“.
- 16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai.**
Nėra.

Teikia Seimo narė Aušrinė Norkienė